

Bölüm 16

LAPAROSKOPİK HİSTEREKTOMİ, KOMPLİKASYONLAR VE YÖNETİM

Sertaç AYÇİÇEK¹

GİRİŞ

Total Laparoskopik Histerektomi (TLH)' de görülen komplikasyonlar abdominal ve vajinal histerektomi ile benzerlik gösterir. Hastanın medikal ve cerrahi komorbiditeleri, anestezi ve histerektomi ile ilgili komplikasyonlar bu üç histerektomi tipinde hemen hemen aynıdır. Laparoskopik histerektomide ise batına giriş ve batından dokuyu çıkarma gibi basamaklarda diğer histerektomi tiplerine göre başka komplikasyonlar gelişebilir.

Benign nedenlerle yapılan laparoskopik histerektomilerde komplikasyon oranı % 5 ile 14 arasındadır (1,2). Laparoskopik histerektomiyle ilgili büyük hasta gruplu çalışmalar ve sistematik incelemelerden elde edilen verilere göre meydana gelen komplikasyonların oranları ise Tablo-1'de sıralanmıştır (3,4,5,6,7).

Biz kitabımızın bu bölümünde laparoskopik histerektomiye bağlı ve genel olarak tüm histerektomi tiplerinde var olabilecek komplikasyonları kategorize ederek anlatacağız.

Batına Giriş Esnasında Olabilecek Komplikasyonlar

Laparoskopik histerektomi cerrahisinde ilk basamak batına giriştir. 5 ve 10 mm'lik insizyon yerlerinden batına gönderilen aletler sayesinde operasyon yapılabilir. Batına giriş teknikleri farklı olup; cerraha ve hastaya göre değişiklik gösterebilmektedir.

Batına giriş daha çok umbilicus anatomik noktasından küçük bir insizyon sonrası Veres iğnesi ile girilerek gerçekleştirilir. Bu giriş esnasında iğnenin girildiği yerin hemen altında bulunan organlar yaralanabilmektedir (Tablo-2).

Tablo 1. Laparoskopik Histerektomi Komplikasyonları ve Oranları

Laparotomiye geçiş oranı - % 3.9	Hemoraji	Vajinal kuf ayrılması - % 0.64 ile 1.1
Üriner sistem yaralanması - %1.2 ila 2.6 arası	Barsak yaralanması - % 0.34 ila 0.45	

Tablo 2. Batına Giriş Esnasında Hasarlanabilecek organlar

Common iliak arter ve ven	Omentum	Aorta abdominalis
İnce barsaklar	Vena Cava İnferior	Mesane
Mide	Mezenterik damar yaralanması (Şekil 3)	

¹ Uzm. Dr., SBÜ Diyarbakır Gazi Yaşargil EAH, Kadın Hastalıkları ve Doğum Kliniği, doctorsertac@gmail.com

Erken Menopoz

Histerektomi en azından bazı kadınlarda over fonksiyonunu bozar ve erken menopoza sebep olur.

Kardiyovasküler Hastalık

Büyük bir kohort çalışmasında histerektomi tiplerinin kardiyovasküler cerrahi komplikasyonları ile mortalite arasında bir ilişki saptanmamıştır (21).

Mortalite

İngiltere’de yapılan retrospektif geniş hasta katılımlı bir çalışmada mortalite 1000’de 0,5 olarak tespit edildi (22).

KAYNAKLAR

1. Risk of complication at the time of laparoscopic hysterectomy: a prediction model built from the National Surgical Quality Improvement Program database. Pepin KJ, Cook EF, Cohen SL. *Am J Obstet Gynecol.* 2020;223(4) :555. e1. Epub 2020 Apr 2.
2. Longer Operative Time During Benign Laparoscopic and Robotic Hysterectomy Is Associated With Increased 30-Day Perioperative Complications. Catanzarite T, Saha S, Pilecki MA, Kim JY, Milad MP. *J Minim Invasive Gynecol.* 2015;22(6) : 1049. Epub 2015 Jun 10.
3. Surgical approach to hysterectomy for benign gynaecological disease. Aarts JW, Nieboer TE, Johnson N, Tavender E, Garry R, Mol BW, Kluivers KB. *Cochrane Database Syst Rev.* 2015
4. Risk Factors and Outcomes for Conversion to Laparotomy of Laparoscopic Hysterectomy in Benign Gynecology. Lim CS, Mowers EL, Mahnert N, Skinner BD, Kamdar N, Morgan DM, As-Sanie S. *Obstet Gynecol.* 2016;128(6) :1295.
5. Urinary Tract Injury in Gynecologic Laparoscopy for Benign Indication: A Systematic Review. Wong JMK, Bortoletto P, Tolentino J, Jung MJ, Milad MP. *Obstet Gynecol.* 2018;131(1) :100.
6. Vaginal Cuff Dehiscence and Evisceration: A Review. Nezhat C, Kennedy Burns M, Wood M, Nezhat C, Nezhat A, Nezhat F. *Obstet Gynecol.* 2018;132(4) :972.
7. Bowel injury in gynecologic laparoscopy: a systematic review. Llarena NC, Shah AB, Milad MP. *Obstet Gynecol.* 2015;125(6) :1407.
8. The eVALuate study : two parallel randomised trials, one comparing laparoscopic with abdominal hysterectomy, the other comparing laparoscopic with vaginal hysterectomy. Garry R, Fountaian J, Mason S... *BMJ.* 2004; 328(7432) : 129. Epub 2004 Jan 7.
9. Andan C, Aksin S, Göklü MR, Tunç Ş. Factor related to blood loss in laparoscopic hysterectomy. *Clin. Exp. Obstet. Gynecol.* 2021 vol. 48(5).
10. Li M, Han Y, Feng YC. Single-port laparoscopic hysterectomy versus conventional laparoscopic hysterectomy: a prospective randomized trial. *J Int Med Res.* 2012;40:701–708.
11. Wright JD, Ananth CV, Lewin SN, et al. Robotically assisted vs laparoscopic hysterectomy among women with benign gynecologic disease. *JAMA.* 2013;309:689–698.
12. Rosero EB, Kho KA, Joshi GP, et al. Comparison of robotic and laparoscopic hysterectomy for benign gynecologic disease. *Obstet Gynecol.* 2013;122:778–786.
13. Laparoscopic port site complications : A multi-centre prospective descriptive study from North India. Harikesh Yadav, Satyajeet Verma, Vijay Kumar Goel, Sanjay Kala. *World Journal of Minimal Access Surgery.* 2018. Volume No 9.
14. Mangram AJ, Horan TC, Pearson M, et al. Guideline for prevention of surgical site infection. *Infect Control Hosp Epidemiol.* 1999;20:247–264.
15. Pevner L, Swank M, Krepel C, et al. Effects of maternal obesity on tissue concentrations of prophylactic cefazolin during cesarean delivery. *Obstet Gynecol.* 2011;117:877–882.
16. Adapted from: Bratzler DW, Dellinger EP, Olsen KM, et al. Clinical practice guidelines for antimicrobial prophylaxis in surgery. *Am J Health Syst Pharm.* 2013;70:195–283.
17. Epidemiology, risk factors and prophylaxis of venous thrombo-embolism in obstetrics and gynaecology. Greer IA. *Baillieres Clin Obstet Gynaecol.* 1997;11(3) :403.
18. Morbidity of 10110 hysterectomies by type of approach. Makinen J, Johansson J, Tomas E, Heinonen PK. *Hum Reprod.* 2001; 16(7) :1473.
19. Urinary tract injuries after hysterectomy. Hark-

- ki-Siren P, Sjöberg J, Titinen A. *Obstet Gynecol.* 1998;92(1) :113.
20. Transvaginal evisceration after hysterectomy: is vaginal cuff closure associated with a reduced risk? Iaco PD, Ceccaroni M, Alboni C, Roset B, Sansovini M. *Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol.* 2006;125(1) :134.
21. Long term effects of hysterectomy on mortality: nested cohort study. Iversen L, Hannaford PC, Elliott AM, Lee AJ. *BMJ.* 2005;330(7506) :1482. Epub 2005 Jun 1.
22. Elective hysterectomy. Cole P, Berlin J. *Am J Obstet Gynecol.* 1977;129(2) :117.